

ХАҢЫАТ
1937 СЫЛТАН
ТАХСАР

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН НЬУРБА УЛУУНУН ХАҢЫАТА

НЬУРБА

ОГНИ НЮРБЫ

ТЭРИЙЭЭЧЧИЛЭР: СР Правительства, Ньурба улууун “Ньурба” (“Огни Нюрбы”) ханыат редакцията” автономий тэрилтэ

Кулун тутар 14 к. улуус салайааччыларын планеркятыгар улуустаабы киин балыына кылаабынай быраана Наталья Павлова инициантинэн, субутаа - 20, баскыныннаа ба 5 киин коронавирусны инфекциянан суулгубуута бэлиэтэммит. Улус үрдүнэн 452 киин ыалдъар, онтон 410 киин - тастан, 36 киин стационарага эмтэнэр, Дьюкуускайга уонна Мирнэйг 6 киин эмтэнэр. Ааспты нэдэлээбэ 50 киин быыны ылбыт. 12-тэн агаа саастах оболорго 50 быыны дозата кэлихэтээх.

Улус балылыгын 1-кы солбүааччытын Артур Яковлев улуустаабы киин балыынаа, улуустаабы баий-дуул сыйынаныларыгарыг уонна муниципальны атыланыларыг кэмиитижээ Ньурба к. диализнай отделение ахаага дыэ буулутун боппуруоун ынаа-ралларыгарыг сорудахтаата. Санга отделение ба 300 кв. м. иэннээх, толору хааччыллылаах дыз буулухтаах.

ЕДДС салайааччыты Афанасий Кириллин эппитинэн, балаанындаа этэнгээ, уоту былааннаа аарааылар бааллар. Сээрдээж нэхилизктээр анаммыт уэрх ыытыллыахтаах.

РФ ИДМ Ньурба оройонунаабы отде-лын салайааччытын солбүааччыты Николай Рожин криминальны субукканы билиннэрдээ. Ааспты нэдэлээлээ устата 55 сайдыланын-байларын кирийт. 8 буруй оногуллубут, ол инигэр 1 - масынаныктаанын. Барыга 99 административной боротокуул толоруллубут, ол инигэр ГАИ хайсхытыван - 80. 3 массынына ыстарагын тоянкаа туроруллубут, суппар дастабырыанната суюх - 1, итирик туруктаах 2 суппар тутуллубут.

Улуустаабы уэрх управлениетин салайааччыты Алевтина Аргунова сээрдээж пробный ОГЭ бууларын инициантинэрдээ, боруобалызы ОГЭ 11 шуунунан ыытыллыаа.

Үүрбатынанын салайааччытын солбүааччыты Евдокия Филиппова улэ күннээби

Планерка сонуннара

эрэсимиинэн баарын инициантинэрдээ. Муниципальны тэрилийлээр кытта бүддүүт ыааччыллытын тэннээчингэ улэ баар, Уп министристибизтэргэ ыытарга аанан сааапкалар бэлэмнэиллэлэр.

Улуустаабы тыва ханаайыстыбатын департаментин салайааччыты Иван Егоров аныгы нэдэлээбэ СӨ Сылгыын күнгүр анаммыт тэрээчиннэргэ бэлэмнэнний үлээти ыытыллыарын этээ. Кыталыктааха сылгыын күрээжэр анаан хаар ыраастаанына, талах тизийнээр баар, бандердад сакаастаммыттар. Москваттан уонна Бурятияннан ыалдьыттар кэлэллэрэ күүтүллэр, онон тэрээчин султатаа үрдүк. Бу ый бутээнгээр улус олохтохтуоругар босхо түнэтэргэ анаан сибиннээ оюборо аяллылхахтара.

Улус Сүбэтийн бэрэсэдээтээлээ Сергея Евсеев өрөспүүбүлүкээбий сылгы быыстапкыгар хайсан даааны үүчгэй туруктааха сылгыылары ытыннаар наадатын бэлийтээтээ.

Спорт управлениетин кылаабынай испи-сэлишэ Андрей Иннокентьев обунаан ытыыга өрөспүүбүлүкэ чөмтүйнээтийн болул аасптын, улуустан Михаил Симушин 3-с уонна Айына Романова 2-с мизстэ булбуттартын, өрөспүүбүлүкэ сүүмэрдэммит хамаандытгар кирийттерин инициантинэрдээ. СӨ норуоттарын БШСТ спортивной оннинууларын чөртийнэн боксаа сүүмэрдиир күрэхтэйнин сааланар. Многоборье күрэхтэйнинг Николай Обоев 75 кг ўеэ ыайанынгна кириен кунаандаа суюх түмүгү көрдөрдө.

Улус дынанлтатын тэрээчин боппуруос-тарыгар уонна ихиликтэри кытта улээбийн

правлениетин салайааччыты Наталья Петрова нэдэлэлтээби булааны билиннинэрдээ. 14.03.22 с. СӨ Үөрэх уонна наука министристибэтийн кытта ВКС сүбэ мунныха, 15.03.22 с. - "Бастын муниципальны бираактык" МТ балыктыарын кытта сэмиинэр, сээрдээбэ - ижилизктэргэ үөрэх, МТ балыктыарын сүбэ мунньяа, 16.03.22 с. - өрөспүүбүлүкээбий регистрэг нормативнай-правовой аакталары киллэригэ сэмиинэр, 17-19.03.22 с. - Ньурбаа өрөспүүбүлүкээбий көнх сылдьар офтальмологический биригээдээтийн үлээти, 18-19.03.22 с. - үөрэх үлдит-тэрин улуустаабы спартакиадата, 18-19.03.22 с. - Хорулаа Е.П.Федоров-Хорулаа Дынгүүр аатынан көнгүл тустууга 15-с турнир, 20.03.22 с. - хааччыллыыгээтийн уонна ОДХХУ үлэхиттэрин идэлээх күннэрэ. Ньурбатаабы искусство оскуолатын тэрийнитинэн бальней үнгүүлэргэ аяаас бэстибээл ыытыллыараа былааннанар.

Ньурба к. балылыгын солбүааччыты Мария Кулчикаина куоракка ыытыллар үлэхтэн кылгастык инициантинэрдээ. Улууска Норуот көүлээчинин сылын чөртийнээтийн улуустаабы экспертнэй хамынхай Ньурбаа "проектнай офистара" үлэлэтийлэр. Банаары утрыа декада баар, "Автоматический сигнализации туурорун" аахсийн ыытыллына. СЭГХ бири тиэхинькээ алдьанна, сапчаас кэлэн ийэр.

Октябрьской ихилийн балылыгын солбүааччыты Александра Иванова Кыталыктаахаа СӨ сылгыын күрээжэр бэлэмнэнний үлээти баарын инициантинэрдээ, эбии үлэхит

уонна тиэхинькээ наадатын эттээ.

Социальный комускэл управлениетин салайааччыты Ирина Находкина улэ булааннаахтык ыытылла турарын бэлийтэтээтий. Бу нэдэлэлээ МТ балыктыарыгар социальный боппуруостарга сэминэр буолар. 5 уонна итиантэн элбэх оюлоох ыалларга дыэ туталларыгэр эбээтээр атылааналларыгар үбүлээчин кээмэйж үларыйда. Өрөспүүбулүкэ үрдүнэн 400 мел. солж. көрүүннээ. Ньурба улуууттган этдээ 14 яал хансар дийн этилибигт буолаанаа, барыллаан испиниэхкэ эбии 5 яал кийрэн, 19 дийс кэргэн бу комону ылыахтаахаа. Ааспты нэдэлэлээбэ управлениеттан Кировка уонна Хангаласка тахсан үлэлэбэйттэрэ, ДИПИ-гээ кириехтэхээ З киинийн кытта үлэлэспиттэрэ.

Улус балылыгын 1-кы солбүааччыты Артур Яковлев өрөспүүбулүкэ баары улуустарыгар ас-үэл ырыынагын сүрүннүүргэ сувалыстааттар тэрилийбитеттэрин, Ньурбаа эмийманынкы ыстаат үлэлиирийн инициантинэрдээ. Ньурбаа Ленскэй балылыгы кэлэн баарда. Ленскэйгэ аянаан-үолунэн хааччылыы кийин тэрииммиттэрэбэйт.

ИСУ салайааччыты-улус балылыгын тү-түүргэ солбүааччыты Макар Семенов тутуу эйгэтийгээр баар үлэни билиннинэрдээ. Чапанда оскуолатыг гар ититии систиэмэтийн таныгытаа баар. Чуукаар оскуола-саадыг гар ма-тырыааллары хааччынаарга 10-ча массынын үлэлийн сылдьар, суюл сабыллыан иннинэтийнэн кэлихтэхээ. Муус устар ыйын бүтээхигээр биригээдээ кэлэн үлэлэн барыхтаахаа. Антоновкаа тутуулла турар норуот аймыннытын дынтийгээр оскуолаттан теплотрасса тардылхахтаахаа.

Планерканы түмүктүүргээр Артур Яковлев салайааччыларга ситиинилээх үлэ нэдэлэтийн баардаа.

Улус дынанлтатын пресс-сулууспата.

В конце 2019 г. Глава Якутии Айсен Николаев выступил с инициативой присвоить 100 крупным алмазам ювелирного качества имена 100 лучших сыновей и дочерей республики. Инициатива была поддержана генеральным директором АЛРОСА Сергеем Ивановым. В 2020 году в честь 75-летия Великой Победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 г.г. алмазам были присвоены имена якутян-героев Советского Союза, также Героям Социалистического труда и другим видным якутянам.

В том числе алмаз весом 52,4 карата, добывому на трубке "Юбилейная", присвоено имя нашего земляка, Героя Советского Союза Николая Николаевича Чусовского. Николай Чусовской родился 10 мая 1910 г. в селе Александровка Нюрбинского (прежде Мархинского улуса). В 1928-1929 гг. обучался в Якутской военной школе по подготовке младшего командирского состава. После её окончания оставлен на сверхсрочную службу в должности младшего командира. С 1931 по 1935 гг. учился в Омском военном пехотном училище. Проходил службу в Дальневосточном военном округе (Ворошиловский гарнизон). Приказ о призыва на фронт был получен 25 февраля 1944 г. Командир 3-го батальона 172-го гвардейского стрелкового полка (57-я гвардейская стрелковая дивизия, 8-я гвардейская армия, 1-й Белорусский фронт) гвардии майор Николай Чусовской отличился при штурме Зеевских высот (восточнее столицы Германии - Берлина).

18 апреля 1945 года при дальнейшем продвижении к Берлину, батальон Чусовского, выдвинувшись далеко вперёд, попал к

Имена лучших сынов Нюрбинской земли в алмазах

вечеру в очень тяжёлое положение, оказавшись в полуокружении контратакующего противника. У бойцов подходил к концу боезапас. Дождавшись сумерки, воины батальона неожиданным налётом захватили склад боеприпасов противника, где были противотанковые гранаты и "фаустпатроны".

За умелое командование батальоном и проявленные при этом мужество и героизм Указом Президиума Верховного Совета СССР от 31 мая 1945 г. гвардии капитану Чусовскому Николаю Николаевичу присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали "Золотая Звезда". С 1946 года гвардии майор запаса. До 1949 г. работал в Якутском обкоме. В 1952 г. окончил Хабаровскую Высшую партийную школу при ЦК ВКП(б), восстановлен на военную службу и до 1957 г. проходил службу в Москве. Умер 26 июля 1977 г. Похоронен в Якутске.

Имя Николая Чусовского носят Антоновская средняя школа, центральная ул. г. Нюрбы. В Нюрбе, в Антоновке установлены памятники, бюст прославленного земляка поставлен на Аллее Героев на площади Победы в г. Якутске. В 1977 г. Совет Министров Якутской АССР своим постановлением разрешил Нюрбинскому (Нюрбинскому) райисполкому проводить ежегодный республиканский турнир по боксу на приз Н.Н.Чусовского, эта традиция продолжается и поныне.

Раньше на пассажирских линиях в Якутии работал теплоход типа "Москва" имени "Герой Советского Союза Н. Н. Чусовской". В период работы совхоза "Нюрбинский" существовала традиция награждения передовых коневодов, механизаторов, животноводов премией имени Героя Советского Союза Чусовского Н.Н. с вручением значка с изображением Героя и денежных премий.

10 декабря 2020 г. за подписью генерального директора компании Сергея Иванова алмазу массой 88,17 карата, добывому 7 мая 2020 года на месторождении трубки "Юбилейная", присвоено имя знатного строителя, Героя Социалистического труда из Нюрбинского района Алексеева Михаила Федоровича. Михаил Алексеев родился 15 февраля 1928 г. в местности Тэнкэ (Егольжа) Нюрбинского

улуса. В раннем детстве стал сиротой. С 1943 г. проживал в Якутске, где получил профессию плотника в ФЗО в Якутске. Работал в бригаде плотников в тресте "Якустрой". Трудился на строительстве аэровокзала, жилищного фонда и республиканской больницы в Якутске. В 1954 г. был назначен бригадиром. Ежегодно бригада Михаила Алексеева первым выполнила план на 120-150 %.

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 11 июня 1966 г. Михаилу Фёдоровичу Алексееву присвоено звание Героя Социалистического Труда "за выдающиеся успехи, достигнутые в выполнении заданий семилетнего плана по капитальному строительству". За высокие производственные показатели Михаил Федорович был награжден двумя орденами Ленина, также золотой медалью "Серп и молот". Принимал активное участие и в общественной работе. Избирался депутатом ВС ЯАССР IV, V и VI созывов, был членом Якутского обкома и горкома КПСС. Почетный гражданин Якутска. После выхода на пенсию проживал в Якутске, где скончался в 2000 г. Его имя носит дом народного творчества Мархинского наслега, детский сад в с. Хатын-Сысы.

В 2021 г. алмазу весом 53,52 карата, добывому на трубке "Нюрбинская", присвоено имя Героя Советского Союза Николая Петровича Кудряшова. Николай Кудряшов родился 7 апреля 1922 г. в деревне Черемхово Иркутской области. Окончил четыре класса школы, после чего работал учеником слесаря на шахте имени Кирова в родном посёлке. В 1940 г. был призван в Рабоче-крестьянскую Красную Армию. Проходил службу в 603-м стрелковом полку 161-й стрелковой дивизии Западного особого военного округа в Могилёве. С июля 1941 г. находился на фронтах Великой Отечественной войны. Первоначально был обычным стрелком, затем командиром отделения, взвода, стрелковой роты. Участвовал в боях с немецкими войсками на Западном, Воронежском, Брянском, 1-м, 2-м и 4-м Украинских фронтах. Принимал участие в боях за Минск в 1941 г., Смоленском сражении, обороне Могилёва, боях на Дону и под Воронежем, битве на Курской дуге, освобождении Украины, битве за Днепр, Моравско-Остравской опе-

рации и наступлении на Прагу.

В 1944 г. окончил курсы младших лейтенантов. За годы войны четырежды был ранен. Отличился во время освобождения Киева, будучи временно исполняющим обязанности командира взвода 520-го стрелкового полка 167-й стрелковой дивизии. В ходе отражения контратак немецких войск у Пущи-Водицы взвод его командованием уничтожил около 150 немецких солдат, а во время боёв за Киев в районе Крещатика - около 80.

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 10 января 1944 года за "образцовое выполнение боевых заданий командования на фронте борьбы с немецко-фашистскими захватчиками и проявленные при этом отвагу и геройство" был удостоен высокого звания Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали "Золотая Звезда" за номером 2446. В 1945

— Мнения —

Что нас ждет впереди?

В свете последних событий россиян, несомненно, волнует вопрос экономического будущего страны. Среди ученых, экономистов, политиков и других специалистов этот вопрос стал темой дня.

Запад и Европа пытаются задушить экономику России всевозможными санкциями, даже несмотря на то, что вводимые ими санкции ощущают и по их экономике. Наряду с многочисленными санкциями они финансируют различные телевизионные каналы, газеты, журналы, интернет и другие медиа для распространения антироссийской пропаганды. Для чего они это делают? А для того, чтобы выбить россиян из привычного уклада жизни, запустить процесс народного недовольства, массового психоза и паники с тем, чтобы настроить россиян против Путина и его политики.

Для того, чтобы сломить русский народ, уничтожить Россию. Идет война не только идеологическая, политическая и экономическая, но и информационная. Сразу врага можно не только выстрелом, его легко уничтожить, накачав его мозги и обезоружив его разрушительной информацией. Поэтому отовсюду льется информация, что якобы весь цивилизованный мир выступает против Путина и осуждает его политику и действия на Украине, что поэтому вводятся санкции против России. И ведь кто-то из нас покупается на дешевую антироссийскую, русофобскую пропаганду. А цель-то у Америки другая - уничтожение России, геноцид русского народа.

Пусть из российского рынка уходят раскрученные бренды, всякие Apple, Fordы и прочие. Мы без них не обеднеем. Россия - это огромный рынок, на котором англо-саксоны зарабатывали огромные деньги и за который они долго боролись. Придут новые партнеры, расширятся и окрепнут имеющиеся связи, возродится свое производство. На Западе и в Европе деньги считать умеют. Не такие они простачки, чтобы уступать конкурентам с Востока лакомый кусок. Они еще вернутся. А вот захочет ли Россия впредь иметь с ними дела - вопрос времени, политики и экономики. Поэтому уход известных брендов с российского рынка - не что иное, как завуалиров-

ванная под благородство грязная уловка Запада.

Россия обладает огромным потенциалом - и в плане научных и технических разработок, и природных богатств, и территории, и рабочих рук и т.д.

В сегодняшней ситуации, относительно экономических перспектив, Россия, возможно, не только теряет какие-то существовавшие раньше отношения, но вместе с тем обретает новые возможности для укрепления страны. Тот же резкий скачок мировых цен на нефть и газ может сыграть на руку России.

Ценовой диапазон на энергоносители позволит решить все имеющиеся у нас финансовые проблемы. Не надо забывать и тот факт, что Европа и Запад сильно зависят от России в плане энергетики, древесины, металлургии, урана, плутония и др. позиций.

Многие ученые сравнивают сегодняшнюю ситуацию России с положением СССР в эпоху индустриализации, когда советское руководство начало активно укреплять страну, в результате чего при мировом кризисе рост советской экономики составил 20 % в год. И это позволило СССР стать самой влиятельной страной в мире, наравне с США.

По сути, сегодня - время многих возможностей, возможности возродить российское производство, сельское хозяйство, машиностроение и другие отрасли. А это живые деньги, новые рабочие места, рост зарплаты и другие ожидаемые блага.

Потенциал у России огромный. Здесь важно одно - чтобы руководство России грамотно распорядилось богатствами и потенциалом страны и открывшимися новыми возможностями. А еще важно, чтобы народ России сохранял единство, ведь только в единстве народа с главой государства наша неиссякаемая сила и мощь.

Лариса ДОРОФЕЕВА,
журналист.

Россия выходит из Совета Европы

Москва не будет участвовать в превращении Совета Европы в площадку западного самолюбования со стороны НАТО и ЕС: наслаждайтесь друг с другом, но без России, говорится в заявлении МИД РФ.

«Недружественные России государства ЕС и НАТО, злоупотребляя своим абсолютным большинством в Комитете министров Совета Европы (КМСЕ), продолжают линию на разрушение Совета Европы и общего гуманитарно-правового пространства в Европе», — указывается в документе.

«Ход событий становится необратимым. Россия не намерена мириться с этиими подрывными действиями, осуществляя коллективным Западом в русле насижения «порядка, основанного на правилах» на замену попираемого США и их сателлитами международного права», — добавляется в нем.

«Россия не будет участвовать в превращении натовцами и послушно следующими за ними ЕС старейшей европейской организации в очередную площадку для заклинаний о западном превосходстве и самолюбования.

Пусть наслаждаются общением друг с другом без России», — заключили в МИД, сообщает ТАСС 10 марта с.г.

Ранее писали, что после заявлений о перспективах членства России в Совете Европы главы российского МИД Лаврова и генсека СЕ Янгланда не осталось сомнений в том, что Москва скоро покинет место, в котором ей устраивают одну порку за другой и не считают своей.

Россия не станет ждать, когда ее исключат из Совета Европы (СЕ), и выйдет из него сама, чтобы не доставить радости своим критикам. Об этом заявил министр иностранных дел Сергей Лавров в открытом интервью телеканалу Euronews, добавив, что это его «вердая позиция».

Так глава российского МИД ответил на состоявшееся на днях предупреждение генерального секретаря СЕ Турбье́рна Янгланда: с июня 2019 года право России на представительство в уставных органах СЕ - Комитет министров (КМСЕ) и Парламентской ассамблее (ПАСЕ) - будет приос-

тановлено, если Москва не начнет выплачивать членские взносы. Она скратила их с июня 2017 года на 11 миллионов евро за лишение российской делегации в ПАСЕ права голоса после событий на Украине и воссоединения Крыма с Россией в 2014 году. Янгланд дал ясно понять, что не рассчитывает на то, что Москва снова начнет платить, и поэтому новый бюджет СЕ будет составлен без учета российского взноса.

Таким образом, поскольку СЕ не собирается идти навстречу России, а учиненная лишением ее делегации в ПАСЕ права голоса Москва не намерена более финансировать по полной программе страсбургских русофобов, разрыв с СЕ - это уже, в принципе, решенный вопрос, особенно в условиях новых готовящихся ограничений, делающих российское участие в нем уже совершенно бессмыслицей. После слов Лаврова стало ясно и то, кто возьмет на себя инициативу вывода России из обходившейся ей в копеечку и к тому же враждебной структуры.

В заявлении МИД, однако, не раскрыто, вышла ли Россия из организации совсем или только приостановила участие.

Совет Европы основан в 1949 году, он считается старейшей в Европе международной организацией. В отличие от Евросоюза в него входят все географически расположенные в Европе государства, включая и страны Закавказья, но за исключением Белоруссии. Органы власти стран-членов сотрудничают на всех уровнях — от муниципального до глав государства.

25 февраля, через день после начала российской спецоперации на Украине, Совет Европы временно приостановил членство России в организации. Председательствующий в Совете глава МИД Италии Луиджи Ди Майо напрямую связал эту меру со спецоперацией.

Наталья СЕМЕНОВА,
журналист.

— Социальная поддержка населения —

Власти Якутии примут оперативные меры поддержки населения и бизнеса в условиях санкций

Основной упор сделан на социальную поддержку населения, сохранение рабочих мест, сдерживание роста цен на социально значимые товары и импортозамещение строительных материалов, оборудования и комплектующих частей. Для поддержания уровня доходов населения Якутия с 1 апреля увеличит заработную плату работникам бюджетной сферы прочей категории на 6,4%.

Как сообщили в пресс-службе Главы и Правительства Якутии, в республике сократят административные ограничения для малого и среднего бизнеса, примут дополнительные меры социальной защиты населения и окажут поддержку предприятиям, которые сохраняют рабочие места. Об этом сообщил Глава региона Айсен Николаев в ходе заседания оперативного штаба по повышению устойчивости экономики в условиях санкций.

«Мы должны рассматривать сложившуюся экономическую ситуацию как окно возможностей для развития нового производства и поддержки наших предприятий. При этом все меры должны приниматься быстро в течение дня. Поэтому решения данного оперштаба будут безусловны для выполнения всеми органами исполнительной власти республики», - сказал Айсен Николаев, обращаясь к членам правительства.

ства.

В Якутии разработан план первоочередных действий, который направлен на снижение рисков для наиболее уязвимых отраслей и бесперебойную работу предприятий жизнеобеспечения.

Как отметил Глава республики, необходимо в оперативном порядке внести поправки в нормативно-правовые акты с учетом мер поддержки, которые разрабатываются на уровне Правительства РФ.

«Несмотря на санкции, мы должны обеспечить стабильность экономики региона, сохранить те темпы развития, которые есть у нас и на Дальнем Востоке. Мы можем наладить производство по ряду направлений, от массовых до узко специализированных», - подчеркнул Глава.

Созданы рабочие группы по отраслям, которые ведут постоянный мониторинг по запасам и ценам на продукты питания, товарами первой необходимости, ситуации на рынке труда и занятости населения.

Вопросы о поддержке системообразующих предприятий будут дополнительно рассмотрены с участием представителей отраслей.

Улус Медиа.

#объясняем.рф

— Олохтоох салайыны —

Кундээдэбэ санга оскуола үлэбэ кириэ, ойур бааарын утары үлэ баар

«Кундээдэ нэхилиэгэ» МТ дыаалтатын баанылга Яков Евгеньевич Замятины кытрыры күтүүллээх оскуола тутутун уонна салынын бааардар хатыламматтарын түнүгар туюу түлэр ылтыллаларын түнүнан көзсүтүнин аабааччыларга тиэрээбин.

- Яков Евгеньевич, байыл санга оскуола сана уорух дылыгыгар үлэтин сафалаан аанын арьвы да? Күрүпкүт да ыраатта дии.

- Хас эмэ уончанын сыллар тухары күпүп оскуолабыт тутулган бутэн, аны күнүн үлэбэ кириэбэ. 176 миестэллэх аныгылылы туутулаах оскуоланы «Региональный сайдын» ХЭО (Альберт Алексеевич Васильев) тутар. Дыз холбоно бүпгүтэ, билигин ис-тас үлээ хаалла. Уустук баланыннаа буруукээн тууту матырыаалын сынаната 25-30% үрдэн хаалла. Аны күнүн санга оскуола аанын ааар инибит дин эрэллэхпит.

- Аасыт сайын Саха сиригэр ханаан да булбатаах бааардар турса сирьттылар, куран буолан сир-дойду уокка былдыннаа. Быйыл хатыламматын түнүгар туюу түрэлээр ылтыллалары, бааар барбатын түнүгар үлэлмийн үлээтэ хайдайбы?

- Аасыт сыйлаа. Кундээдэ нэхилиэгэр элбэх сир умайан бааары умуурууга дын түннэри-күнүстэри үлэллэн, этэрийн-ханнанын билгиттэрээ.

Нэхилиэг баанылгаын боломуучайтагар: нэхилиэгин терриориятагар уоту киллэрбэт, дынун-сэргэтийн уоттан харыстырга үлэ тытыхтаахаа дин ирдээли баар. Федеральний соконуунан ойуурга бааар түгэнгээр ойуур ханаайыстыбатын кытрыры сөбүллэн түнэрсизэхпийт. Бааарын уоту ойуурорбат түгэнгээн дынунан, тиэхиникэн көмө онохуулухтаахаа, сорхтор дуогабар быытынан бэйэлэрин баацаа түтүүлүүлүүлэхийн уоту ойуурга кытталлар.

Бэйэйт ойуурга ойтуулсан 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Дэрибинэбэ ити этиллэр миэрэлээр кыайан тутууллубаттар, арыы, сис ойуурдэр баар булуухтарын сөп.

Биниги быйылтыг байдалмын 1 км 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Арангаахаа, Кундээдэ дэрибинэлээр туллаа этгээдэх ойуур болон 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Улуускаа 2 мөлүйүүнүү сайаапкаалаа үүтээхийн эхийн 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Арангаахаа, Кундээдэ дэрибинэлээр туллаа этгээдэх ойуур болон 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Улуускаа 2 мөлүйүүнүү сайаапкаалаа үүтээхийн эхийн 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Арангаахаа, Кундээдэ дэрибинэлээр туллаа этгээдэх ойуур болон 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Улуускаа 2 мөлүйүүнүү сайаапкаалаа үүтээхийн эхийн 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Арангаахаа, Кундээдэ дэрибинэлээр туллаа этгээдэх ойуур болон 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Улуускаа 2 мөлүйүүнүү сайаапкаалаа үүтээхийн эхийн 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Арангаахаа, Кундээдэ дэрибинэлээр туллаа этгээдэх ойуур болон 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Улуускаа 2 мөлүйүүнүү сайаапкаалаа үүтээхийн эхийн 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Арангаахаа, Кундээдэ дэрибинэлээр туллаа этгээдэх ойуур болон 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Улуускаа 2 мөлүйүүнүү сайаапкаалаа үүтээхийн эхийн 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Арангаахаа, Кундээдэ дэрибинэлээр туллаа этгээдэх ойуур болон 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Улуускаа 2 мөлүйүүнүү сайаапкаалаа үүтээхийн эхийн 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Арангаахаа, Кундээдэ дэрибинэлээр туллаа этгээдэх ойуур болон 2 км үзүүлэхийн уоттуулбаатарын 200 м, ойуур кэрдээхинэ 30-50 миэтээрээ дээрээтийн ойуур 50 миэтээр тэйичи булуухтаах. Улууска

- Культура нэхилиэстибэтийн сыла -

Кэнэбэски кэсцилбэр күүс-көмө буоларбынан дьомлоохпун

Мин 1932 сынлаахха Ньурба улуунун II Хангалас нэхилиэгээр төрөөбүтүм. 1940 сынлаахха оскуолафа киирбитим. 1942 сынлаахха Сэбийт берэссэдээтэлэ үлээз ылгаран пиэрмэйэ таа байлыг саналтадаа байтын. Маар оскуолатын кэнниттэн, 1944 сынлаахха Хатын-Сыныыга интэри-нээккэ олорон үерэнэн бүтэрэн оройону кинигэр Ньурбаа киирбитим. 1946 сынлаахха ийм өлон, тулаайахсынан, сэрийн кэннинээби сыллар ыараахаттарыттан үрэххэр лаппа мөлтөөбүтүм. Тангаспын сапнын бэйэм абырахтанарын, түнүн улахан дьон оннугар бэкээринээ харбыллан, онно хонон, ахаан, сылаас сиртэн оскуолабар баарым. 1950 сын сайнынгар Ньурбаа куруусчутунаан, харбыллынан үзлээн, 150 солкуубай оскуолафа үерэнэрбэр төлөөбүтүм.

1952 сынлаахха аармындаа ынтырлыгын, элбэх үерэнэрбэр төлөөбүтүм. Дьокууский куоракка тийийн хамынайттан санылылан, салгын Дьокууский куорат 2-с №-дээх оскуолатыг үерэнэн киирбитим. Икки сын үерэнэн, 1954 с. орто үерэй бүтэрбитим. Манна үерэнэр кэннэрбэр саналтадаа магнайты холонууларым сафаламыттара, ол курдук, кэлийн биллийлэх ырынайт, композитор буолбут Ольга Ивановын биригэ ыллаан турардаахын. Ону таынан үнгүүлээн, драмаларга оруулларга кыттан, култуура эйгэтийн сөбүлээн-сэргэн барьбытим. Драмаадон ордук "Краснодон геройдарыг" Олег Кошевой, "Ини-бигэ" Мэхээс обоньнор оруулларга ордук табыллыбыттара. Утүэлэх артыс П.М. Решетников миэхэ уус-урган аяар кэлэктиникэ дуоспуруннаахтын кыттар санаа кымын сахьтүү киши буолар. Кинини угткэн, көтөр-сүүрээр санынтын дүүнийн хомуска дьарыктанар буолбутум. Ону таынан оскуолафа үерэнэр кэннэрбэр аяар куруүокка дьарыктанар сафалаа барьбытим. Үнүйаачыларыт СӨ Кудачиков-Эллэй, С.П. Данилов онтон да атын талааннаах суруйяачылар этилээр.

Ити куруүокка элбэх аяар ыччаты кытта билсивитим кэлин олохпор улахан сүолталаах эте. Ол курдук хомсомуул путевкатынан Бүлүү ГЭС-н тутуутугар баран үлэлийр кэммэр мин кыра дьиэм Саха суруйяачыларын аяар балааннарын курдук эте. Истиэнээ туар Саха сирин картыгыр суруйяачы Николай Якутской "Алмааны көрдөөччүүлэрин" маршруту бэлиэтэммитэ, "Адаа" торума түспүгтэ. Леонид Попов "Күндэли" кинигээ суруллан, "Таас таба" драмата, угус угтух хонооннор ол дьиэм итий чэйинэн угутгамыттара. Тэрэнтэй Халыгийн "Таас титиригэ" дээрэнтэн илэ сүүрэн тахсыбыга, Василий Яковлев-Далан "Уот иитинтэ" романын тирээ түспүгтэ. Суруйяачы астарым хас да айымныларыг гар прототип буолбутум.

Бу кэннэрэгэ, үлэйт быннынг тахсан таас хайанан дьаарбайрыйт, сирсыяккаланаан да ыларбыт, ол быннынг талызырыгыттарыг. Ол сылдьан таастан тааска тэйэр тойтугум дуораанын сөбө истэн Туойар Таас дин псевдонимын үөсскэбигтэй.

1970 сылтант, эмээ хомсомуул путевкынан, төрөөбүт дойдубар, Maar нэхилиэгээр тутула турар куулуп дирацэтийн ананан үзлээбүтүм. 1971 сынлаахха Николай Харитонов-Чуор, Семен Петрович Гаврильев Ньурбаа оройонун хонооньтут чигчэттарын муньян Ньурба уттара түмсүү тэрийбүттээр. Ол түмсүүгэ олобуран, бэйэм нэхилиэгээр "Ыллык" аяар түмсүү тэрийлийтэй номнуу 50 сын буолла. Билигин ону бибилэтийж Варвара Егоровна Самсонова олус угутгайдж салайан илдээ сылдьар. Бу түмсүүтүгээр 2-3 сын устата 30-ча хайнаат тааарбийт. Ол хайнааттарын таанаарбар хартынналар, плакаттар ыраас кэннилэрин түнханааччыбын. Хайнааттар близэ күннэрэгэ, бырааыннынхтарга анаан, илиинэн суруллан тахсааччылар.

Суруйяачы быннынг түнханааччылын киэн туттуум икки кинигэлэххин. Маннайтын "Олобум кэрчихтэрэ" кинигэбин 2007 сынлаахха оболорум 75 сааспанаан бэчээтгэтийн бэлэх ууммуттара. Иккис "Тыннаан олох талыдьга" хомуруунтугум кун сирин көрөрүгэргүр сурун үзтийн тэрийбүт Maar "Алгыс" эбээлэр түмсүүлэрийн салайяаччытын

Валентина Васильевна Егорова буолар. Кинизхэ маатхалын мунтура суюх.

Куулуп дирацэтийнэн үлэлийр кэммэр "Ыллык" түмсүүттэн ураты фольклорный ансамблын тэрийн үлэлтээ сыйдыбытим. 1972-1973 с. З №-дээх СПТУ-ттан миэхэ дьарыктаммыт 3 кыыс күрэхтэнигэ бастааннаар, Прага куоракка бэйээзин иксусстволарын көрдөрбүттээр. Аансамблын үлэлтээ тумугэ, бу санаатахха, бу болөх дьарыктаммыт дьон оболору 1986 с. Григорьева Е.Н. салайбыйт "Дынгүүдээс кытальката" дизайн фольклорный ансамблыг дьарыктанан, Арассыяа да инигэр, тас да дойдуларга тийийр чиэстээмшигээр, элбэх күрэххэ, бэстибээллэрэгэ ситиин-лэхтик кыттыбыттара. Бу оболору ситиинилэригэ сэмэй кылааттаах курдук санаанын, ис сүрэхтэн үерэбин.

Фольклор туунан ахтар буоллахха, уонча сааспыттан оноухай тыла этэр буолбутум. 1942 сын ыаа үйыгыр учууталарын Софонов Иван Андреевич, Матвеев Трофим Федотович сэригээ бараары сылдьаллар этэ. Оскуола олбуоругар оноухай буолбута, онно оболору эмээ муннан үнкүүлээбүттэгэригэ сүүрэн тиййбитим. Дьон сатырын тоо сатыа суюхтаахынны дии санаан баран, магнайтын холомутум. Устунаан сүүрбэчээ ыаллаах Бүтгээхээс киэнэ мустан оноухайдыыр идэлэмшигит. Ити курдук оноухайы оройуттан түппутум номнын 80 сын буолла. Оноухай миэхэ фольклор биир көрүнгүүтэн ураты, бэйэтэ туслаа дьарыг, эрчиллийн кэриэтэ буолар. Үнгүү тыла этэр буолан тынын унун, этийн-сийн чэгийн.

Үтүкгэечилэрийн сэргээтийнэр дизайн, оноухайн үксүн көрдөөх-нардааха, дээзэх-хообуулох уонна эрчиннэх буолар. Саха сиригэр билзүүтэй уопсастыбаннай дэгтэль Оноухай Уйбаан фольклор биир көрүнгүүтэн үйтэтийр туунттан, үнгүү тылын диктогонгыа устан радиоа инигээнэрэрэ, устуут оноухайын бэчээтгэтийн хомуурнуунхүктары танаартарбыта. Онно мин оноухайдaryм үгүстээ киирбүттээр.

"Дархан этээччи" үрдүк аатын ханаайын буолуухар диэри төхөлөөх элбэх ыныацы кэрийбиппин, хастын чаас тохтоло суюх үнгүү тыла эппиппин бэйэм да аафн сипээпин. Ол эрээрийн, ыныаахаа дийн миэхэ оноухай эрэ буолбатай. Өр салгарга алгыс онгорорум, ыныаахаа сиэрин-туумун толорорум. 90-с салгарга оноухай эрэ буолбака, уопсайын итэйгээ пропагандатаа күүсээ барбыта. "Оноухай" түмсүү тэрийлийтгээр оройоннарга уоннаа өрөспүүлүкэ кинигээр оноухай күрэхтэрэ, кийнэлээр элбэхтийн ынтыллар буолбуттара. Ол тэрээннинээрэгэ көхтөөхтүүк кытта сылдьан, доборум, профессор, филологический наука дуоктара, фольклорист Василий Васильевич Илларионовын ынгырытынан устуудын оболорго итэйгээ тиэмтийгээр лекция аахьтыйн. Билигин даафн араас нэхилиэстэртэн, оройоннаартан үүчгэй, кунаан да түгэнгэ ханыхын сизри-тумуу, ханаан, хайдаан онгоророгу сүбэ көрдөөн эрийллэр, кэлэллэр.

Култуураа сынханаанах эссе биир дьарыктын билингни көлүөн билбэд дийэтэхинэ сыйыспатын буолуу. Былдьаныктаах субуота кун мин уонна "Ыллык" түмсүүм биир тутаах суруйяаччыта, бэртээхийн фотограф Абышева Анна Прокопьевна күүстээх үлэйт сафаланара: кини - фотограф, мин - тамада. Тамада буолан, угус элбэх ыал алаана дьиэ тэрийн алгыс тыллаан тусгээбүтим, кэрэ-блээс күннэрин киэрэгэлтийн.

Култуура эйгэтийгээ сэмэй да буоллар кылаат кийлэрбүт эбиппин дийн, Сардаана Петровна Фёдорова салайяаччылаах "Алгыс" аяар кини үлэхниттээр наар күүс-көмө, өйбүл буолалларыттан билэйн, киэн тутын махтанын.

Мин Түмүк нэхилиэгээн Бочууттаах олохтоою, тантын уонна танталлаахаа кэрэгэн, элбэх обо амарах афата, энэтэ, хос энэтэ, кэнэбэски кэсцилбэр сүбэхит-амааныт, күүс-көмө, холобур буоларбынан дьомлоохпун.

**ГАВРИЛЬЕВ Виссарион Акимович -
Туойар Таас.**

- Дьобус биисинэс -

Ис сүрэхпиттэн сөбүлээн дьарыктанабын

Улуустааы "Мой бизнес" кинигэ Юлиана Павлова "Сладкие дети" мастерсыкий астан кыраачан оболорго анаан таигас тигинэн дьарыктанар.

Юлиана этэринэн оскуолаа кэнниттэн 2002 сынлаахха Дьокуускийдаа Технология уонна дизайн кэлийнэн үерэнэн бүтэрбүт. Элбэх оболох эдэр ийэ 2019 сынлаахха алтын оботун оболоммутун кэнниттэн, одо көрөн олорор кэмгэр матынштаяан иккисынан баран агаарынга өттүгээр дьарык онгостон, кыраачан оболорго анаан сахалын таистартан сафалаан бортиктары, коконнары уод.а. тигэр буолбут.

- Мин 2021 сын атырдах ыыыттан "Мой бизнес" кинигэ мастерсыкий астан резидент быннынан үлэлийбин. "Бортики, коконы в Нюрбе" инстаграм страница-лаахын. Иллэн кэммэр хобби онгостубут дьарыгын, билитин биисинэскэ кубулуйан, бэйэ дьыалатын арийнны. Ис сүрэхпиттэн бу идэбнэн сөбүлээн дьарыктанабын.

Дьон үксүгэр Инстаграм страница нөнүү, эбэтэр дьонтон истийн сакаас биэрэллэр.

Кэргнэм Павлов Максим Вячеславович "Полярные авиалинии" МИ-8Т вертолёкка бортмеханигын үлэлийр. Улахан кысыптыт Насти ХИФУ юридический салатын бастаас кууруун устдууона, иккиси кысыптыт Айта быйын Антоновка орто оскуолатын бүтэрэр, Күннэй 7-с, Вика 4 кылаастарга үерэнэлэр. Тимур быйыл обо саадын түмүктэн оскуолаа барар, кырачыт Альтан обо саадыгэр сылдьар.

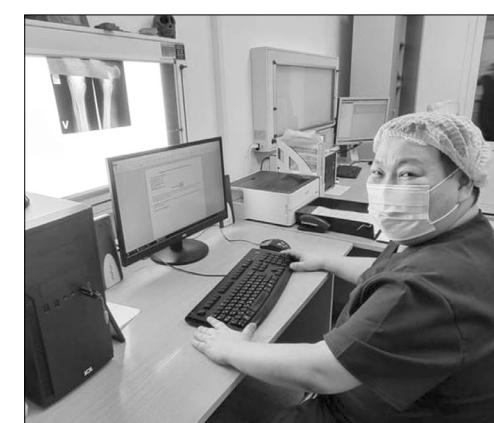
Оболорбут эмээ тус-туслаа дьарыктаахтар. Ол курдук улахан кысып туорт астыры, иккиси кысыптыт алмазий мозаиканан дьарыктанар. Иккиси кыргыттарыт Ньюрбатаа-бы технический обо дьоңурун сайынаар кинигэ сылдьаллар. Күннэйт бижүүрия онохуунан өрөспүүлүкэтээни НПК-ба кыттыбыта, - үзтийн, тус олобун түнханаан кылгастык билиннэрээр элбэх оболох эдэр ийэ.

Антонина СЕМЁНОВА.

- Национальный проект "Здравоохранение" -

Новое диагностическое оборудование начинает свою работу в Нюбинской ЦРБ

ЗДРАВООХРАНЕНИЕ

Несколько дней назад в центральной больнице Нюбинского района закончилась установка цифрового рентген-аппаратуры "Р-500 "Дуограф" который был приобретён в рамках национального проекта "Здравоохранение".

После установки оборудования прошло обучение специалистов рентгенкабинета и провелась инструктаж для его использования. Хочь аппарат и начал работать только недавно, за это время специалисты уже успели оценить его преимущества - это скорость и удобство работы. Если сравнивать его с прошлым рентген-аппаратом, то сразу становится ясно, что цифровая технология существенно ускоряет процесс исследований благодаря автоматическим программам. Это позволяет повысить не только поток пациентов, но и вывести рентгенологические исследования на новый уровень. По словам врачей рентгенологов, высокое качество изображений и быстрота обследования положительно оказывается на результатах заключения, а впоследствии и на постановке правильного диагноза.

Так же сотрудники отметили, что оборудование стоит на первом этаже, а не на втором как раньше, что делает его намного удобнее для маломобильной группе населения.

"Новый стационарный рентгеновский комплекс "Р-500 Дуограф" поступил в замену рентген-аппарату Seamens Multix Pro проработавшему более 16 лет, обеспечит беспрерывную и качественную работу рентгеновской службе Нюбинской ЦРБ. Он выполняет рентгенодиагностические исследования, как общего назначения, так

и с контрастированием, а также исследования в режиме рентгенографии и методом линейной томографии. Аппарат является полностью цифровым, что позволяет отказаться от аналоговых носителей и химических фотопроявителей, также на порядок улучшиться качество рентгеновских изображений, появиться возможность длительного хранения цифровых снимков." - рассказал врач-рентгенолог Нюбинской ЦРБ Николай Викторович.

Напоминаем, что новый рентген-аппарат Р-500 "Дуограф" российского производства поступил в рамках программы модернизации первичного звена здравоохранения национального проекта "Здравоохранение". Проект призван обеспечить качество и доступность медицинской помощи на первом уровне системы здравоохранения, так же предусматривает снижение смертности населения в трудоспособном возрасте, ликвидацию кадрового дефицита в медицинских организациях, обеспечение охвата всех граждан профилактическими осмотрами.

Пресс-служба НЦРБ.

- Саха сиригэр - Ийэ, Ньюрба уууынгар култуура тэриллибитэ 100 сыйла -

Mин Күндээдэбээ кэлэн олохсүйтүүтүм сүүрбэтэн тахса сыл буолла. Ханык бааарал нэшилийкээ, оройонига оюну, улахан дыону кинигээ, суруулагаа интэрэшнүү үсэктээр дыонтон биирдэстэрэ библиотекарь буолар. Бишиги нэшилийкээ уркуку кэмнэрэг библиотекарынан Мария Ивановна Герасимова өр сылларга үзээбийтэн истэр этэм. Хас биирдии кинигэ тухо эрэ историалаын, интэрэшнүүн түүнан сирдатын биир эмээ улахан үзэ буолар. Ол курдук, Мария Ивановна дыон санаатын табан, тугу, ханыгы аафарын билэн, сайдаас санаатынан сэхэргээн, ыйан, кэрдэн биэрэр эбйт. Онон бар дыон махталын ылышан ылар, кэлийн бочуутаах синьнеланган тахсыбын да ийн оруу сүбээ-ама биэрэр үтүү кини эбйт.

Ньюрба култуурата тэриллибитэ 100 сыйлагар анаан, Ньюрбатааы кининэммит библиотека ситимин Күндээдэбээ филиалыгар күн бүгүнгээ дээр библиотекарынан үзэлийн сылдьар, ис хааныттан олус үзэж, сэмэй ыал ийтийн, бишиги нэшилийк библиотекарын, Татьяна Аркадьевна Степанова түүнан сирдатынхын бааардын.

- Татьяна Аркадьевна, утую күнүнин, дээ сэхэргээнхээ эрэ. Эн Өнгөлдөөтөн тортүүххин билэвши. Бу дойдуга хас сыллаахха үзэлийн кэлбиккий?

- 1990 сыйлаахха Людмила Петровна Ефремова дэкретнэй уоппускатыгар барбытыг гар кинини солбайга кэлбидт. Ол эрээри кини иннинэ үзэлэнэн ааспийт дьоммутун санаан ахарыахын бааарыбын.

Арангастаахтан Күндээдэбээ кэлэн, 1958 сыйлан 1964 сыйлааха дээр библиотекарынан учуутал идэлэх Ксения Степановна Савинова танаарылаахтын үзэлээб. Кини: "Элбэх ферма баара, куулга кинигэ хаалаан бааран, атынан солдьан кэрийэрэм, кинигэнэ үзэчийарым. Нэшилийнээни бары хабар сыйлтан ылалдлын кэрийз солдьан уларсарын", - дэйн ахтара.

Ксения Степановна кэнниттэн, 1964 сыйлан сүрбээ сыл устасын тухары бэринийнэхтийн, олус айымнылаахтын библиотекарынан Мария Ивановна Герасимова үзэлээб. Кинилэр нэшилийк олоно тупсарыгар, сайдарыгар, дьоно-ыччатаа үрдүк билийлэх буолалларыгар, аафын эйгэтигэр үнүйан тухо баар болбомтолорун, кынамныларын, билийлэрин ууран турал үзээбийтэр.

- Дьюнч-сэргэн түүнчнан сирдатын дуу, хас бишрэг торообуруктуу?

- Афам суппар идэлэхээ этэ, билигин санаатаха, олох эдээрэг олохтэйбүтэй эбйт. Марха түбэтийгэр экология мөлтөөнүүн түмгэр буолуу дийн билигин толкуудуубун, биир кэмнэгэ аафынаан араа-бараа саастаах ыал афалар, уонча кини рак ыарыгын өлбүтгэрэ. Афам 55 сааын туолар сыйлгар өлбүтэ. Төрүт Өнгөлдөө олохтэйбүтэй. Ийэм идэтийн учуутал, Кугдаартан төрүтгээх. Өнгөлдөө үзэлийн тийийт түнчнан ыал буолан олохсүйн хаалбыт. Бишиги бииргэ төрөбүттээр 7 этийбит.

- Оскуола кэнниттэн ханык идэхүүрээмшигийн?

- Мин оччолгор ханык идэхүүрээмшигийн түүнан сочко ыралданан көрбөт эбиппин, бу санаатаха. Ол кэмнээбий обо үкээ, ордук кынис этте учуутал, ийтэеччи, бишигийн солдьан барбакка библиотекарь үзэбээр туттарсарга бишигийн мийгүннийн билсийн кирир. Онон Биробиджан куоракка библиотекарь идэтийгэр үзэммитим.

- Эдэр саас, таптал, дьол баарын аргыстанан, хас сыллаахха ыал буолбуккунай? Хас олоххуу-

Эй-санаа төрдө - КИНИГЭ

түү?

- Манна үзэлийн солдьан, Марк Степановын кытари билсийн, 1992 сыйлаахха ыал буолбупп, 3 обохтэй.

- Облогорут тухо-ханык идэлэх дьон буоллаулар?

- Улахан кынным ыал, куоракка олорлор. Департамент жилийных отношений тэрилтэбээ үзлийр. Кыра кынс култуура коллежийн бүтээрэн, билигийн кэлэхтэн АГИКИ-га үзэрнэр, үзлийр. Уолбут СХТ устдуунона.

- Үал буолуу, олох олоруу, обогуруу тортотон шитши - бу баартаа хас ыалай баар костюү буоллаа.
Ол гынан, сахаларга "Үээ - кинин кизргэлтэй" дийн ос хонооно энтирии, бу үзэчин хас сыллаахтан санаа буоллаа?

- Үерхийн 1987 сыйлаахха бүтээртим уонна төрөбүт дойдубаар Өнгөлдөө библиотекаа солбугуун үзэбин сафалаабытын.

- Тухо ыараахаттары көрсүбүк-күнүй?

- Эдэр буолан дуу, төрөбүт дойдум сирэ-утаа көмөлөн дуу, оннук улахан ыараахаттары көрсүбүпүн өйдөбөгүүн. Ол кэмнээ үзэлийг чэцчэки, сонун этэ.

- Бастаан үзбэр ким тирэх, комо буолтуй?

- Өнгөлдөө үзэбин сафалаа Мария Николаевна Григорьева буолар. Мин кинини солбайга тийдэбим, сүрүн үзэбин кини сүбэлэнэн биэрбите, көмөлсүгтүү.

- Онтон Күндээдэбээ үзэхтүү буолан кэлбиккэр, аафана, улахан кэлэхтийн кэлбийт буолохтаахын. Дээ уонна онтон ыламаа билэх дээр үзэлийн сиртүүнэй?

- Оннук (кулэр). 1990 сыйл муус устар ыйыгар Күндээдэбээ үзэлийн кэлбитет. Эргэ куулуп улахын баафын туннуктэрдээх библиотекаа кирирбит күммүн умнуу балынын. Куулуу үзэхтэйн кытта билсийн, үзэ манна сафаламыта. Сотору буолаат, эргэ куулуп кетүүлэр дийн хонтуураа дыэтийгэр олохтэй. Хата, охолор көмөлөн бирт түргэнник кинигээрбите, стеллажтарбытын таспыппыт. Төхөлөөх элбэх кинигэ библиотекаа стеллажтарыгар дьаарыстан туралларын ан баастаан онно бильтим. Разделларынан ууруллубут полкаларга турар кинигэлэри манын элбэх буолар дийн улаханынк өйдөбөккө сиртүүтэй.

- Татьяна Аркадьевна, оскуола үзэхтүүнэй билэх дийн ыламаа билэх дийн сиртүүнэй?

- Оннук (кулэр). 1990 сыйл муус устар ыйыгар Күндээдэбээ үзэлийн кэлбитет. Эргэ куулуп улахын баафын туннуктэрдээх библиотекаа кирирбит күммүн умнуу балынын. Куулуу үзэхтэйн кытта билсийн, үзэ манна сафаламыта. Сотору буолаат, эргэ куулуп кетүүлэр дийн хонтуураа дыэтийгэр олохтэй. Хата, охолор көмөлөн бирт түргэнник кинигээрбите, стеллажтарбытын таспыппыт. Төхөлөөх элбэх кинигэ библиотекаа стеллажтарыгар дьаарыстан туралларын ан баастаан онно бильтим. Разделларынан ууруллубут полкаларга турар кинигэлэри манын элбэх буолар дийн улаханынк өйдөбөккө сиртүүтэй.

- Татьяна Аркадьевна, оскуола үзэхтүүнэй билэх дийн ыламаа билэх дийн сиртүүнэй?

- Мин оччолгор ханык идэхүүрээмшигийн түүнан сочко ыралданан көрбөт эбиппин, бу санаатаха. Ол кэмнээбий обо үкээ, ордук кынис этте учуутал, ийтэеччи, бишигийн солдьан барбакка библиотекарь үзэбээр туттарсарга бишигийн мийгүннийн билсийн кирир. Онон Биробиджан куоракка библиотекарь идэтийгэр үзэммитим.

- Эдэр саас, таптал, дьол баарын аргыстанан, хас сыллаахха ыал буолбуккунай? Хас олоххуу-

- Үзэхтүүнэй түүнчнан сиртүүнэй?

манна кыттынааң дийн?

- Оннук буоллаа дийн, ол курдук 2012 сыйлаахха Ньюрбачигаа кыттынааң ыалыблыт "Я - детский библиотекарь" күрэххэ кыттан 2 мийстэ буолбутум.

Онтон 2014 сыйлаахха култуура сыйлын түмүнгүнэн Күндээдэз библиотекатаа "Лучшая сельская библиотека" номинация ылбыгыт.

- Хас сыллаахха маннааңыз библиотека Мария Ивановна Герасимова аатаан сүкүптий?

- Бэтэрэн үзэхтэй, улаханынк ытвьтыр, убаастыр киним, биир идэлээбим, Мария Ивановна аата үзэлэнэн ааспийт библиотекатыг 2014 сыйлаахха интэрэллибигэ. Үйлээх саафыгар угус дыону, ыччаты кэрэбэ, сирдыхка, аафыы абылангар үнүйтбүткүү кини аата үзэтийлибигэ. Тэйхээх сиригээ үзэлэнэн буолуу түүнчнэн тэрээхин буолбута.

Араас библиотечийн уроуктар, бэсийэлэлэр, тэрээхиннэр элбэхтийн ытвьтыллан кэллилэр, ордук чорбодон этиэби уустук курдук.

- Билигти турууцан тохи элбэх аафаччы сылдьарый эзтэр наадмылдарын ытвьталлар дуу?

Улахан дыонтон кими ордук чорбодон этиэхин сиригээ үзэхтэй.

- Ааспийт сыйлаахга пандемиян ыараахаттыр көрсүбүпүт, аафар дыоммор тухо баар миэрэлээр туутын дыэлэлэригээр сыйлдан кинигэ уларсарын, сорохтор телефон нөнүү бильсэллэрэ. Билингти кэмнэгэ арыдай да библиотекаа сыйлдар кини ахсаана күннэтэ син элбийр. Улахан дыонтон үзэлээбигэ тухары холобур онгостор, "ходячая энциклопедия" дийр киним Варвара Николаевна Титова буолар. Кини салхалын кинигэлэри сөбүлэн аафар, дойдуйт историатын ордук интэрэшнэгээр. Манна барыга 19 кини араас сиртэн кэлэн кыттыбыттара, олохтоохторго дьоно кинигэлэри бэлэхтэйтэр.

Талан ылбыг идэбийн үзэбин атырдаах ыйыгар оруобуна 35 сыйлам буолар. Бу сыйлар устаалах-туораларыгар угус элбэх аафаччылын алтысты, кинигэний олбум аргына онгостон күн бүгүнгүй дийр үзлийн сыйлдарбыттан үзэбин.

- Эн бэйэг элбэх аафар, билэх буолангын, библиотекаа одоо, дьон сыйлдарын наадаа сөбүлүүрүүн дийн?
Дээ, хайдаах гынан интирийстэршид тардаа?

- Ааспийт сыйлаахга пандемиян ыараахаттыр көрсүбүпүт, аафар дыоммор тухо баар миэрэлээр туутын дыэлэлэригээр сыйлдан кинигэ уларсарын, сорохтор телефон нөнүү бильсэллэрэ. Билингти кэмнэгэ арыдай да библиотекаа сыйлдар кини ахсаана күннэтэ син элбийр. Улахан дыонтон үзэлээбигэ тухары холобур онгостор, "ходячая энциклопедия" дийр киним Варвара Николаевна Титова буолар. Кини салхалын кинигэлэри сөбүлэн аафар, дойдуйт историатын ордук интэрэшнэгээр. Манна барыга 19 кини араас сиртэн кэлэн кыттыбыттара, олохтоохторго дьоно кинигэлэри бэлэхтэйтэр.

- Ааспийт сыйлаахга пандемиян ыараахаттыр көрсүбүпүт, аафаччы салхалын кинигэлэри ордук интэрэшнэгээр сыйлдан кинигэ уларсарын, сорохтор телефон нөнүү бильсэллэрэ. Билингти кэмнэгэ арыдай да библиотекаа сыйлдар кини ахсаана күннэтэ син элбийр. Улахан дыонтон үзэлээбигэ тухары холобур онгостор, "ходячая энциклопедия" дийр киним Варвара Николаевна Титова буолар. Кини салхалын кинигэлэри сөбүлэн аафар, дойдуйт историатын ордук интэрэшнэгээр. Манна барыга 19 кини араас сиртэн кэлэн кыттыбыттара, олохтоохторго дьоно кинигэлэри бэлэхтэйтэр.

- Татьяна Аркадьевна, кинигэ утую сүбэхтүү буоларын бэрэх билэхин. Аафаччыларыгар анаан тууг этиэхин?

- Кини олорорун тухары билингэ-корүүгэ тардынаахтаа дийн санылыбын. Ол кинигэ, хайдаат буолар. Онон куруу бэйзтэн санынаараа, үрдэтийн сыйлдынаахтаа. Өй-сандаа төрдө - кинигэ буоларын умнуу сухтаахпүт, өрүү аафыы аргыстанын, кинигэни олохтэй түүнчнэн тэрээхин буолбута.

- Күндээдэбээ түүнчнэн тэрээхин буолбута?

- Дьон библиотекарь дийн кинигэ эйгэтигэр сыйлдар дыонтон күнүүнэй үзэхтэй. Улахан дыонтон үзэлээбигэ түүнчн

— Нюрба — город наших сердец —

В мае 1996 года, в то время я работала заведующей отдела молодежи Администрации Нюрбинского района, заместителем главы в Администрацию поселка Нюрба меня пригласил Семенов Геннадий Георгиевич, который в то время работал Главой Администрации. Это были сложные 90-е годы, когда люди месяцами не получали заработную плату, в магазинах не было минимального набора продуктов, в учреждениях и организациях не было возможности приобретения даже канцелярских принадлежностей, не говоря уже о других необходимых затратах. С тех времен мне в память резко врезались моменты, когда Глава поселка делил по граммам хлорку для детских садов города, на специальной комиссии при Главе поселка распределяли по организациям товары народного потребления, начиная от мебели и заканчивая шампунями, женскими колготками. В те годы детские сады Нюрбы были на балансе поселка, и полное их обеспечение было на плечах администрации. Для полного обеспечения продуктами питания, на приобретение которых подчас в бюджете не было денег, приходилось прибегать к возникшему в то время понятию, как бартер, приобретение в долг. Благодаря слаженной работе коллектива администрации, централизованной бухгалтерии, коллективов и заведующих детских садов, ни один детский сад Нюрбы не был закрыт.

Очень сложно дела обстояли и с обеспечением работ по благоустройству поселка, санитарной очистке, противопаводковым мероприятиям и уличному освещению. Отсутствие финансовых средств и отсутствие наличия необходимого расходного материала, даже простых ламп, очень затрудняло проведение этих работ. Но все же, с помощью предприятий и организаций поселка эти проблемы решались. В то время патриотическое, в прямом смысле этого слова, отношение руководителей, стало спасательным кругом. Это такие коллективы, как "Сахателеком", Пенсионный Фонд, УПО, ЦРБ, школы и детские сады поселка, учреждения культуры, энергетики, работники коммунального хозяйства и многие другие, которые с энтузиазмом принимали участие во всех проводимых мероприятиях, создавали положительную атмосферу, благоустраивали свои территории, что в общем и выстраивало уют и внешний вид поселка.

Значимым и судьбоносным событием в 1997 году стало присвоение статуса города поселку Нюрба. Это событие переплелось с еще одним событием, сыгравшим огромную роль в развитии района и города - это создание на территории района ОАО "Алроса-Нюрба". Став городом, Нюрба открыла для себя новые перспективы, новые финансовые воз-

Большая школа жизни

В жизни каждого человека огромную роль играют люди, которые так или иначе влияют на твою жизнь и твою трудовую деятельность. Такими людьми в моей жизни стали значимые личности в истории нашего района, такие как Романов Семен Никифорович, Петрова Варвара Андреевна, Никифоров Валентин Иванович, Федоров Роман Иванович, Гоголева Марта Романовна, Иванова Надежда Ивановна, Торохов Дмитрий Данилович, Семенов Геннадий Георгиевич, Дмитриев Роман Гаврильевич и многие другие. Думаю, не нужно перечислять их регалии и их огромный вклад в развитие нашего района, нашего города.

можности. Этап юридического оформления, переименования поселка в город, смена статуса заняла определенный период, который стал стартовой площадкой для дальнейшего развития. И, конечно, определенным толчком для негласного признания города Нюрба центром Вилюйского региона, где сосредоточились многие региональные учреждения, стали проводиться различные республиканские и региональные мероприятия, в том числе культурно-массовые и спортивные, что влекло за собой республиканское финансирование данных мероприятий.

С 2000 года Главой города Нюрба был назначен Дмитриев Роман Гаврильевич, который смог организовать деятельность администрации в новом русле, в

свете новых веяний рыночной экономики, целью которой было создание новых рабочих мест, развитие местного производства товаров первой необходимости, продуктов питания, создание малых предприятий. Большое внимание было удалено развитию социальных мероприятий, благоустройства, организации качественной связи, ремонту дорог. Постоянной практикой стало организация встреч с населением по округам, по организациям и учреждениям, где обсуждались проблемы города, на месте разрешались многие проблемы. Все поставленные вопросы населения брались на контроль и решались. Нами впервые в городе Нюрба были организованы Туолбэ по микрорайонам города, организацию которых население приняло с воодушевлением, и началась активная работа советов Туолбэ.

С 2003 по 2005 года Главами города работали Спиридовон Виктор Владимирович и Федоров Константин Прокопьевич, которые внесли огромный вклад в развитие города, став у истоков переходного периода - от государственного к муниципальному управлению поселениями.

В октябре 2005 года состоялись первые в истории выборы Глав и депутатского корпуса муниципальных поселений Республики Саха (Якутия), где жители впервые смогли сделать свой выбор. На выборах главы и депутатов городского совета приняли участие достойные кандидаты. Все было впервые, и выборы прошли на волне высокой активации населения, было предложено

много различных программ по развитию города, проведено много встреч с населением, главное, что выборы прошли на волне позитива и взаимоуважения, ведь целью всех кандидатов было желание работать на благо родного города.

На данных выборах жители города оказали мне огромное доверие, избрав главой Муниципального Образования "Город Нюрба". Также, они избрали сплоченную, грамотную и работоспособную команду депутатов Городского Совета депутатов МО "Город Нюрба".

В Совет было избрано 21 депутат, председателем стал Никифоров Сергей Валерьевич. В связи с изменением законодательства в части создания новых самостоятельных муниципальных образо-

ваний депутатам и работникам администрации пришлось пройти очень сложный и интересный путь по формированию законодательной базы муниципального образования, разработки Устава МО, работа над бюджетом, формирование новых полномочий. Все эти организационные работы были проведены депутатским корпусом, где каждый депутат принимал активное участие, душой и сердцем переживая за дело, порученное им населением города. Сегодня еще раз хочу отметить и поблагодарить депутатский корпус, избранный в 2005 году, за их самоотверженный труд, солидарность и ответственный подход, в результате которого была

законодательная база муниципального образования "Город Нюрба", став стартовой площадкой для развития города. Жители понимали, что жизнь города основана не только на решениях бытовых проблем и проблем благоустройства. И одной из главных задач стало сплочение жителей, организация социальных, культурных и спортивных мероприятий, которые в основном проводились при помощи участников общественного движения. Центрами развития стали школы, учреждения культуры, профсоюзные организации и другие общественные объединения.

10 лет работы в Администрации города стало для меня большой школой жизни. Вся моя работа состояла не только из проведенных совещаний и приемов в кабинете, но приходилось и с лопатой, и с молотком по городу ходить, посреди ночи бежать на пожар или на аварию в котельную, организовывать спасательные работы и многое другое, что является прямой обязанностью главы и его команды. За годы работы в администрации я проработала с множеством людей, и я горжусь, что я с ними работала: с главами, с депутатами, общественниками, со специалистами, бухгалтерами, водителями, с нашими бабушками-охранниками, которые были для нас как мамы. Спасибо ВАМ всем!

В этом году мы отмечаем юбилей нашего любимого города - города Нюрба - 25-летие присвоения статуса города, которое стало новым витком в его развитии. Наш город молод, но, в то же время, имеет за плечами огромную многолетнюю историю, развивавшуюся на берегах седого Вилюя. Мы все помним, его история неразрывно связана с освоением алмазных месторождений, с развитием авиации, транспорта, сельского хозяйства. И главной основой развития, процветания нашей Нюрбы является многонациональная дружная семья нюрбинцев, которые любят, ценят и помнят Нюрбу!

С юбилеем, любимый город! Благополучия и процветания тебе!

**ПОЛИКАРПОВА
Галина Станиславовна,
глава МО "Город Нюрба"
2005-2007 гг.**

- Нүрба 1 №-дээх оскуолатын 145 сыйлагар -

түн танаарбыт. Оччолорго от хомуура 10 тын. тн, үүнүүт гааттан - 7,5 цн, 1 цн от себестоимаа - 5,15, сийлс 2,17, мэччирэн иэнэ - 12592 га, орто үнүү - 35.

Ферма биригээдийнрэ Петрова Марфа Семеновна, зоотехник Романова Анастасия Ивановна, ветеринар Павлова Мария Гаврильевна, кладовщик Николаев Григорий Николаевич, хонуу биригээдийнрэ Афанасьев Николай Данилович, Чиряева Парасквья Михайлова, сыйлыг биригээдийнрэ сыйлыгын Торохов Николай Данилович, Чкалов биригээдийнрэ Бускаров Федот Семенович үлэлээббиттэрэ. Отчууттара кэмигэр онгоуллар, бары орто анал үөрэхээ этилэр.

Акана отделениетин бухгалтерын оччолорго Дыдырысока Евдокия Егоровна үлэлээббит. Мин Маар старшай бухгалтера буолбар бийннэммит бухгалтерия суюх буолбуга, отделениета олорон үлэлээр буолбуга. Ферма биригээдийнрэ Николаев Николай Иванович отчуута олус чуолкай буоллааччы. Хонуу биригээдийнрэ Григорьев Валерий Степанович, биригээдийнрэ сыйлыгын Иванов Михаил Спиридонович, ферма зоотехникин Ефремов Иннокентий Егорович, Иванов Александр Егорович үлэлии сыйлыгынтара. Ветврач Григорьева Марфа Александровна, ветеринар Егоров Николай Алексеевич, управляемый Григорьев Василий Федотович.

Сопхус бытарытыгыгар Григорьева Александра Константиновна ферма биригээдийнрэ үлэлээббит. Үлээтийн эдээ да, байзэрээр үлэлээригж бэриниийлэх буолан үлэлээр көстөрө. Ферма да дууруустуба дээн олохтоммуу, онон саамай төрөх сафана ферма да киирэн дууруустуба да кыттыааччыбыт.

Үлэлии кэммэр орто үөрэхэ үөрэнэн тыа ханаайтыбатын бухгалтерын дипломун ылбыгын. Онтон үрдук үөрэхэ экономист, салайааччы дипломун ситишилээхтийн үөрэнэн ылбыгын, ол быыныг гар урдэтинэ Благовещенской, Новосибирской, Дьюкуской куортагара сыйлыгынтара.

1983 сыйлан кылаабынай бухгалтер солбуйаччытын үлэлэббитим. Онтон была сыйлаацы отчуута тыа ханаайтыбатын министристибэтигэр туттара буолбуга.

Бухгалтер кыргыттарбын эссе санаан ааынам. Никифорова Альбина Николаевна маастрыксайы бухгалтера, кэнники тутуу бухгалтерын эбээчинэхин толорбута. Техника бухгалтера Иннокентьевна Евдокия Романовна стат отчуута чуолкай.

Материалынай бухгалтерын Григорьева Римма Трофимовна үлэлээббит. Күнүн хортуска хомуулунна дафана вертолетуунан, массынанан накладной онгорон атыга вытарбыт, ол ыяаыннын хонтуулаа Римма Трофимовна илиитин иниэн баар эдээ. Хортускантан дохупут онтон кэлэрэ. 1983 сыйлан Маар отделениетин бухгалтера буолбуга, бухгалтер үлээтийн тардыньялаа чуолкай, онон Римма Трофимовна билингэ дээр үлэлии сыйльдар.

Бу биризмээ орто, үрдук үөрэхтэрин бутгэрэн кыргыттар утуу-субуу кэлэн үлэлээн барьттара. Холбору: Нина Владимировна Иванова, Вероника Иванова, Николина Николаевна Григорьева.

"Марха" сопхуска үлэлэббит экономистар мин үлэлиирийн баарын Большев Семен Алексеевич, Васильев Степан Иванович, Николаев Григорий Григорьевич, Степанов Михаил Романович үлэлээббиттэрэ, бытарытын сафана Яковлев Михаил Дмитриевич, Григорьев Николина Николаевна үлэлээббиттэрэ. Степан Иванович экономический анаалыс онгтортоочуу, онгорон танаарбыт бородуксуйбатын себестоимоныг гар, барыныг гар, рентабельноныг гар.

1986 сыйлааха сопхуспүт бытарытыгы гар, "Марха", "Таркаайы" сопхус буолбуга. "Марха" сопхус Маар, Ханалас, Үөдэй нэхилиэктэйн ылан хаалбыгы. Мус устар ыйттан кылаабынай бухгалтерынан ананан үлэлии хаалбыгы. Миигин "Таркаайы" сопхуска ыйта сатаабыттара. Томтосов Алексей Александрович сайдыланынбайын ылыммыта, онон Афанасьев Иван Трофимович дириектэрээх сопхуспар хаалбыгы.

Улахан сопхусстары ыйны 1986 сыйлан сафана дафана. 1993 сыйлааха тохсуннын 1 кунуттэн "Марха" сопхус реорганизацияд баран "Маар" кэлэктэйнин үрдэлтэй буолбуга. 1993 сыйлааха күнүнгэ дэри үлэлээн кэлбитет. Сэбиэскэй Сойус бириэмтигэр экономика чыпчаалыг үлэлэббит кэмим. Саамай эдэр дөлжлоо саамын мааны ыал буолан Маарга ааспты.

Бириг сопхуска 17 сыйлан үлэлэббитим: 5 дириектэрэг үлэлээббитим: Плотников Николай Николаевич, Куличкин Роман Гаврильевич, Афанасьев Иван Трофимович, Лазарев Петр Николаевич.

Сопхус сайдытын туурага үлэлэббит, үлэлээн кэлбитет үлэхиттэригтэй барда махтал. Ахтыллыбакка хаалбыт дөннөр хомойбоккутуугар, бэйзйт ахтыгытын холбуургутугар ыннырабын. Бириг үлэлээн кэлбитет үлэхиттэригтэн киэн туттабын.

Антонина Николаевна ГАГАРИНА.

"Марха" сопхус тэрилигитээ 50 сыйлагар анаан суруллубут ахтынны бэчээккэ бэлэмнээтийн Варвара САМСОНОВА, Маардаацы биригээдийнрэ сэбиэдиссэй.

Улахан оскуола соруктара

1980 сыйлан атырдаа ыйыттан үөрэх борийоннаацы салаатын сэбиэдиссэй Н.Н. Иннокентьев биригээдийн Нүрба 1 №-дээх орто оскуолатыг дирахтэрин анаммытын. Бу оскуоланы урут салайбыт дирахтэр А.Н. Чусовской, Е.Е. Борисов, Н.В. Такыров, А.А. Миронов оройонгын, өрөспүүбүлүкээ биллэр улахан ётө көрүүлэхтэрэ, билилэхтэрэ, саяллаахтара-соруктаахтара.

Онон кинилэр саялларын, бываанарын олохко киллэрийн үонна бийээм туу эбиз санганы киллэрийг саял-сорук туроуроммутуу. Хас биридийн предметкэ таинимнаах учуталлар, толору хааччыллылаах кабинеттар уруккуттан үлэлиллэрэ, бааллара. 1978 сыйлан учуталлар аттестациялар сафаламмытын. Хас биридийн учуталлар итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр үлэ көрүнгэрэ, төрөллүүтүү үонна общественонын кытта үлэ о.д., барьта 18 ирдээл бараа. Бу отчуутка окуултуулалтада итээтийлэх хартистиканы суруйар нааддаттан сый бүтээхээр бары учуталлар отчууттарын истэргээ булаан онгоулбуга. Итинэ учуталт оюн курдук хас биридии ирдээгэ ассыанкыяларын. Үөрэтийн араас нын малара, кабинеты туттуу, итээр

- ГИМС сообщает -**Об изменениях нормативно-правовой базы**

Изменения нормативной правовой базы ГИМС МЧС России: положение о ГИМС МЧС России, госконтроль за использованием маломерными судами. Положение о классификации и освидетельствовании маломерных судов, используемых в некоммерческих целях.

Постановлением Правительства Российской Федерации от 8 февраля 2022 г. № 132 утверждено Положение о Государственной инспекции по маломерным судам МЧС России. А также Правила государственного надзора за маломерными судами, используемыми в некоммерческих целях и Положение о классификации и освидетельствовании маломерных судов, используемых в некоммерческих целях - и правила, и положение о классификации и освидетельствовании вступят в силу с 1 марта 2022 г.

Нормативный правовой акт направлен на реализацию механизма "регуляторной гильотины" в области государственного контроля (надзора) за использованием маломерными судами, а также на совершенствование государственного контроля (надзора) за использованием маломерными судами во внутренних водах и территориальном море РФ.

Прежнее Положение о ГИМС признается утратившим силу (Постановление Правительства Российской Федерации от 23 декабря 2004 года №835).

В связи с чем, в Главном управлении проведено занятие среди личного состава Центра ГИМС в режиме ВКС по изучению вышеупомянутого постановления Правительства Российской Федерации в рамках профессиональной подготовки.

До сотрудников Центра ГИМС доведены существенные изменения в Положении Государственной инспекции по маломерным судам МЧС России, а также обсудили Правила государственного надзора за маломерными судами и Положение о классификации и освидетельствовании маломерных судов.

Указанным постановлением Правительства РФ приведены в соответствие с действующим законодательством РФ полномочия сотрудников ГИМС МЧС России, осуществляющих госнадзор, а также уточнены права и обязанности лиц, в отношении которых осуществляется госнадзор. Также предусматривается унификация основных вопросов, касающихся классификации и освидетельствования маломерных судов, используемых в некоммерческих целях.

Напоминаем также, что с 1 марта 2022 года начинают действовать новые редакции следующих Административных регламентов:

Административный регламент МЧС России предоставления государственной услуги по аттестации на право управления маломерными судами, используемыми в некоммерческих целях;

Административный регламент МЧС России предоставления государственной услуги по государственной регистрации маломерных судов, используемых в некоммерческих целях;

Приказы МЧС России, утверждающие новые административные регламенты предоставления соответствующих государственных услуг, направлены на внедрение информационных технологий в процессы предоставления государственных услуг через федеральную государственную информационную систему "Единый портал государственных услуг и муниципальных услуг (функций)".

Каждый регламент уточняет пакет необходимых документов для предоставления госуслуги.

Отдел безопасности людей на водных объектах Главного управления МЧС России по Республике Саха (Якутия).

- Служба спасения информирует -**"Внимание! Весенний паводок!"**

Весна - самое красивое время года. Правда, мартовскому солнцу нельзя верить: ещё и мороз прихватит, и метель налетит, а ледянный ветер не раз напомнит, что зима хотя и ослабла, но не сдалась. Зима пытается удержаться на своём троне, однако с каждым днём силы её тают. Она не может противостоять весне, весну уже не остановить.

Лед на реке тоже почувствовал приход весны, хотя все еще кажется крепким. Но это лишь на первый взгляд. Весенний лёд очень коварен и отличается от осеннего и зимнего льда. Осенний лёд под тяжестью человека трещит, предупреждая об опасности, а весенний - напался талыми водами, побелел, надулся, весь потрескался и не способен выдержать вес человека. Такой лёд в любой момент может рассыпаться под ногами, превратиться в ледяную кашу. Он вот-вот тронется, поплынет вниз по течению.

Весной от растаявшего снега и льда уровень воды в водоёмах интенсивно повышается, происходит разлив. Вода затопляет поля, луга, леса, лежащие вдоль водоёма.

Период паводка и ледохода очень опасен, требует от нас порядка, осторожности и соблюдения элементарных правил безопасного поведения.

Наибольшую опасность весенний паводок представляет для детей. Оставаясь без присмотра старших, они, не зная мер безопасности, позволяют шалости на берегу, прыгают с льдинами на льдину, кое-кто умудряется ловить рыбу, находясь на непрочном льду. Такая беспечность по-вой кончается трагически.

Меры безопасности во время весеннего половодья

Период весеннего половодья особенно опасен для тех, кто живёт вблизи реки, пруда или другого водоёма. Привыкшая зимой пользоваться пешеходными переходами по льду, многие забывают об опасности, которую таит лед весной. Переходить реку, пруд, озеро по льду весной опасно. Сходить на не обследованный лед - большой риск. Помните, течение реки сильно подывает крутые берега. Возможны обвалы. Остерегайтесь любоваться весенным ледоходом с обрывистых берегов. Весной опасно сходить за плотины, запруды. Не забывайте - они могут быть неожиданно сорваны напором льда. Не приближайтесь к ледяным заторам... ПерIOD половодья требует от нас порядка, осторожности и соблюдения правил безопасности поведения на льду и воде.

Помните! Игры на льду в это время, плавание на лодках, плотах во время ледохода и половодья опасны для жизни!

Что делать, если вы провалились под лёд?

Главное - не паниковать и действовать быстро и решительно.

- не погружаться в воду с головой;
- позвать помочь;
- по возможности снять с себя одежду;
- выбираться нужно в ту сторону, с какой произошло падение;
- широко расставив руки, без резких движений, постараться наползти на лёд, а затем, набросив ногу на лёд, откатиться;
- лёжа на спине или груди, проползти 3-4 метра по своему следу;
- не отыхая, бежать к ближнему жилью.

Если вы оказались свидетелем несчастного случая на водоёме:

- не теряйтесь, не убегайте домой, а громко зовите помошь;
- приближайтесь к пострадавшему ползком, если есть возможность, подложите под себя доску, кусок фанеры или лыжу;
- не подплывайте к пострадавшему ближе, чем на 3-4 метра;
- подайте ему палку, шест, верёвку, т.е. любое подручное средство, чтобы помочь выбраться из воды;
- доставьте в тёплое помещение, по возможности окажите первую помощь.

В период весеннего паводка и ледохода **ЗАПРЕЩАЕТСЯ:**

- выходить на водоёмы;
- переправляться через реку в период ледохода;
- подходить близко к реке в местах затора льда;
- стоять на обрывистом берегу, подвергающемуся разливу и обвалу;
- собираться на мостиках, плотинах и запрудах;
- приближаться к ледяным заторам, отталкивать льдины от берегов;
- измерять глубину реки или любого водоёма;
- ходить по льдинам и кататься на них.

Будьте внимательны и осторожны! Лед весной опасен! Каждый должен помнить телефоны службы спасения "01, 101, 112".

Оперативный дежурный Службы спасения г. Нюрба 8 (41134) 2-20-26.

Оперативный дежурный Службы спасения г. Якутска 8(4112) 45-90-19.

Нюрбинский поисково-спасательный отряд ГБУ РС (Я) "Служба спасения РС(Я)".

РАСПОРЯЖЕНИЕ №348

от 04 марта 2022 г.

О создании оперативного штаба по безопасному пропуску паводковых вод на территории Нюрбинского района в 2022 году

На основании Федерального закона от 21 декабря 1994 года № 68-ФЗ "О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера", в целях обеспечения и выполнения мероприятий по безаварийному пропуску паводковых вод на территории Нюрбинского района, **распоряжается:**

1. Создать оперативный штаб по безаварийному пропуску паводковых вод на территории Нюрбинского района на 2022 год в составе комиссии по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций и обеспечению пожарной безопасности Нюрбинского района

2. Утвердить Положение об оперативном штабе по безаварийному пропуску паводковых вод на территории Нюрбинского района в 2022 г. согласно приложение № 1 к настоящему распоряжению.

3. Утвердить состав оперативного штаба по безаварийному пропуску паводковых вод на территории Нюрбинского района в 2022 г. согласно приложение № 2 к настоящему распоряжению.

4. Контроль исполнения настоящего распоряжения оставляю за собой.

А. ЯКОВЛЕВ,
и.о. главы.

Потребителям ГУП "ЖКХ РС(Я)"**при оплате задолженности не начислят пени!**

С 28 февраля 2022 года с повышением Банком России ключевой ставки с 9,5% до 20% годовых увеличится сумма пени за просрочку платежей ЖКХ более чем в 2 раза. Размер пени зависит от суммы долга, от длительности просрочки и может составить 43% годовых", - сообщают специалисты.

В преддверии Дня работников бытового обслуживания и ЖКХ в России, филиал "Коммунтеплосбыт" ГУП "ЖКХ РС(Я)" при погашении имеющейся задолженности у потребителей до 31 марта 2022 года, не будет начислять пени по оплате коммунальных услуг по ставке 20% годовых.

Уважаемые потребители, рекомендуем производить оплату за потребленные коммунальные услуги в сроки, установленные действующим законодательством.

Не копите долги -kopите положительные эмоции!

Нюрбинский участок филиала "Коммунтеплосбыт" ГУП "ЖКХ РС(Я)".

- Прокуратура разъясняет -**Конфликт интересов в муниципальных образованиях****Что такое коррупция, её формы и виды?**

Коррупция представляет собой весьма сложное социально-юридическое явление. Определение термина коррупция указано в Федеральном законе от 25.12.2008 № 273-ФЗ "О противодействии коррупции" и имеет весьма сложную структуру.

Выражаясь простым языком можно определить коррупцию, как процесс или акт, при котором должностное лицо, наделённое определённой властью, использует ее для личного обогащения или обогащения третьих лиц.

Именно корысть позволяет ограничить коррупцию от иных должностных правонарушений.

Так, не относятся к коррупции допускаемые должностными лицами карьеризм, желание скрыть свою некомпетентность или не быть привлечённым к ответственности, должно понять что интересы службы и т.д.

Часть форм коррупции приведены в самом определении в федеральном законе. К ним относятся, например, взяточничество, злоупотребление служебным положением (конечно же с корыстным мотивом), коммерческий подкуп. Это уголовно-наказуемые деяния.

Кроме того, существует огромный блок запретов, ограничений и обязанностей, направленных на противодействие коррупции. К таковым относятся:

- обязанности по предоставлению сведений о доходах, расходах и об имуществе;
- обязанности по регулированию конфликта интересов;
- запрет заниматься определёнными видами деятельности, например, предпринимательской и т.д.

Могут ли государственные и муниципальные службы заниматься иной работой?**Не нарушает ли это запрет?**

Для лиц, замещающих государственные должности, будь то министры, депутаты Ил Тумэн на постоянной основе и т.д. стоит запрет заниматься другой оплачиваемой деятельностью, кроме творческой, преподавательской или научной. При этом преподавательская, научная и иная творческая деятельность не может финансироваться исключительно за счёт средств иностранных государств, граждан и организаций, если иное не предусмотрено законодательством Российской Федерации.

Для государственной и муниципальной службы такого ограничения и запрета нет. Есть лишь обязанность по уведомлению работодателя. Обращаю внимание - уведомление, а не получение разрешения. И, конечно же, обязанность по недопущению конфликта интересов.

Но коммерции служащим заниматься нельзя. Государство запрещает служащим заниматься предпринимательской деятельностью лично или через доверенных лиц, участвовать в управлении коммерческой организацией или в управлении некоммерческой организацией за исключением случаев, когда это прямо предусмотрено законодательством Российской Федерации.

При трудоустройстве бывшего служащего необходимо 2 года сообщать о его назначении по месту последней службы. Распространяется ли это при передвижении его по службе?

При передвижении в рамках одной организации - нет. Но если он в течение 2 лет повторно устраивается в одну и ту же организацию, то необходимо направлять два уведомления. Иначе руководитель и организация могут быть привлечены к ответственности.

Члены за совершение административного правонарушения, предусмотренного ст. 19.29 КоАП РФ, где штраф для юридических лиц составляет до 500 тысяч рублей.

В обязательном ли порядке лицо, допустившее конфликт интересов, подлежит увольнению?

Несмотря на то, что Федеральный закон от 25.12.2008 № 273-ФЗ предусматривает ответственность в виде увольнения в связи с утратой доверия в отношении лиц допустивших и неурегулировавших конфликт интересов, практика позволяет применять и более мягкие виды дисциплинарной ответственности, такие как замечание, выговор и т.д.

Итоговое решение о применении или неприменении взыскания и его вида принимает работодатель. И даже решение комиссии для него несет лишь рекомендательный характер.

Освобождается ли лицо давшее взятку и сообщившее об этом от ответственности?

Да, в соответствии с примечанием к ст. 291 УК РФ лица, сообщившие о факте взятки и спровоцировавшие раскрытию данного преступления, освобождаются от уголовной ответственности.

Это очень действенная мера для лиц, которые осознали последствия совершенного ими преступления и готовы сотрудничать со следствием.

Могу достоверно сказать, что на нашей практике не единичны случаи, когда лица, в силу сложившихся жизненных ситуаций, приходят в правоохранительные органы и сообщают о ранее совершенных преступлениях.

Кроме того, с августа 2018 года в законодательстве внесены изменения, согласно которым от администрации ответственности освобождается юридическое лицо, в интересах которого давалась взятка или коммерческий подкуп, если руководство данного юридического лица спровоцировало выявление данного правонарушения.

Механизмы защиты для лиц, сообщивших о фактах коррупции

Защита лиц, сообщивших о коррупционных правонарушениях и преступлениях, это важная государственная задача.

Так, согласно Указу Президента от 02.04.2013 №309 "О мерах по реализации отдельных положений Федерального закона "О противодействии коррупции" года установлен особый порядок применения мер, в том числе дисциплинарного характера, к лицам сообщившим о фактах коррупции.

Согласно данному порядку рассмотрение вопросов их привлечения к ответственности или увольнения осуществляется на заседании комиссии по соблюдению требований к служебному поведению с возможностью участия прокурора.

У нас уже есть практика, когда прокуратура не позволяет уволить лиц сообщивших о фактах коррупции.

Требуются на работу

Во вневедомственную охрану Росгвардии по РС(Я) требуются молодые люди, желающие проходить службу!

ГАРАНТИРОВАННО:

- стабильная заработка плата, 100% оплачиваемый больничный даже в период пандемии и кризиса;
- ежегодный оплачиваемый отпуск 2 месяца с оплатой проезда к месту проведения отпуска сотруднику и члену семьи;
- возможность получения высшего образования (учебный отпуск оплачивается!);
- бесплатное медицинское обес-

руживание;

Требования к кандидатам на службу:

- возраст до 35 лет
- годность по состоянию здоровья
- не судимые
- образование не ниже среднего.

По вопросу приема на службу обращаться в **ОВО по Нюрбинскому району филиала ФГКУ "УВО ВНГ РФ по Республике Саха (Якутия)"** по адресу: г. Нюрба ул. Хр. Максимова д. 14 (здание ОГИБДД) тел: 2-38-80.

- Кэрэстэбил -

Коликкабыт баара буолмар...

Дылбаа Хаан ыяаба ыарахан... Тапталлаах обом, бираапты **СЕМЕНОВ Николай Николаевич** соччугу күн сиритэн барбыта кулен тутар 16 кунүгээр 1 сила буолла. Кини 1983 сый ыям ыйлан 16 кунүгээр Нюрба улууңун Хорула нэшилигээр Семеновтар дыз кэрэгтэригэр күчтүүлэх ўнсубонон күн сирин көрбүтэ. Обо эрдэбийтэн эзэkkэй, угус эзлэх доордооч-астасаа, үлэнт бордэй буолан улааптыга.

1990 сыллааха Хорула орто оскуолатын мангайын ылааңыгар кирилл. Урдуку ылааңтарга чөрчение предметигэр олимпиадаа ыкыттан таардаа. Үөрээр кэмийгэр бийэтийн сээмий, холку, бэрнийнзээх табаарыс быынытынан көрдөрбүтэ. Табаарыстарын тууңгар ынааллаа, сайдынан кынчын элбэхтийн көмүскэбийтэ, мизэлэхээр этэ.

Тутууга, техникаа бываарсараа, оюутгуттан обоньнорго тийэй уопсылын дөбөнүүк булараа. Дыз тутуутгуттар барыбытыгыр көмөлөспүттөн онгёллоо. Нахаа обомсох этэ. Бийнги оболорбутун барылырын оболообутаа. Хайдаа да атынгырас обо кинеэхээ бэйт буолар этэ. Көхөнгөхүүтэй эрэй баар буолааччи. Бултуурун олус сөбүлүүрээ. Сас-кунүү быыс-арыт буолан хаяана да кустуур этэ. Күнүү күөрөтигэх хансайай туттуу, бэргэн ытыгы - кини буолаа. ОДКХ ўлзэнтэрин спартакиадыгыр, зональный инбэлийнтийр спартакиадалыгыр пневматический винтовканан ытыгыга улууңун чизин элбэхтийн көмүскэбийтэ, мизэлэхээр этэ.

Доруобуйатын туругунан аармы-ябаа суулуспалаатадаа. ОДКХ ўлзинтэй абытны утумнаан, "СӨ ОДКХ" ГУП Нюрбатааын филиалын Хорудаа учаастагар дизелининэн ўлзээн баар, 2006 с. оюутгутбүлүкээбүү сөбөтөх доруобуйаларын хааччахтаа оболорго аманыт професиональный, медицинский-социальный техникум-институт эзэkkэй кирир, синийнээхэтийн социалын ўлзэнт идэтийн баалыыр, ол эрээрийн ўрэйнин ўлзэлэбэйтэбэ.

1990 сыллааха Хорула орто оскуолатын мангайын ылааңыгар кирилл. Урдуку ылааңтарга чөрчение предметигэр олимпиадаа ыкыттан таардаа. Үөрээр кэмийгэр бийэтийн сээмий, холку, бэрнийнзээх табаарыс быынытынан көрдөрбүтэ. Табаарыстарын тууңгар ынааллаа, сайдынан кынчын элбэхтийн көмүскэбийтэ, мизэлэхээр этэ.

Кини ис эйгээтийн олус ыраас, сырдык этэ.

Күннэр-дүйлэлар ааанын ийнхэтэрээ, элбэх түгэн умнуулуу, ол эрээрийн Коликкабыт бийрэг ўлзэлэбэйт кэллигэлэригэр, элбэх ахсааннаа доогтуургыр, аймах-билэ дөвнүүрүүтэй эрэй түүнээхэдээ. Нахаа обомсох этэ. Бийнги оболорбутун барылырын оболообутаа. Хайдаа да атынгырас обо кинеэхээ бэйт буолар этэ. Көхөнгөхүүтэй эрэй баар буолааччи. Кэлэригэр наар оболоргыр кыраа да буолаларын ылааңыгар күнүү быыс-арыт буолаллараа. Баар, билигин да күүтэллэрэй буолуубаа.

Ийэтэ, бийрэг төрөөбүтгэрэ, үбайын, эдьийин оболоро.

Махтанаабыт

Тапталлаах кэргэммин, абыттын, эхэбийтин, **НИКОЛАЕВ Гаврил Васильевы** кулен тутар 1 кунүгээр ыалдан олохон турарабыт ыарахан күмтүүрэг көмөлөспүт, ойн болбут дөвнүүрүүтэй, "Октябрьской нэшилийк" МТ дынаныт барылыгыр Корякин С.А., Н.Н. Чусовской аятынан Антоновка орто оскуолатын кэлэктинийгэр, бийрэг алтын ўлзэлэбэйт кэллигэлэригэр, оюутгутбүлүкээбүү сөбөтөх доруобуйаларын хааччахтаа оболорго аманыт професиональный, медицинский-социальный техникум-институт эзэkkэй кирир, синийнээхэтийн социалын ўлзэнт идэтийн баалыыр, ол эрээрийн ўрэйнин ўлзэлэбэйтэбэ.

Барыбытыгыр кытаанах доруобуйаны, синийнээх ўлзени, дыллоо олообу.

Кэргэнэ, уолаттара, ыныа.

Генеральный директор
Стручкова Н.М.
Кылаабынай редактор
Дорофеева Л.К.

НЬУРБА
ОНИЧНЮРБЫ

Ханыят Саха сиригэр сибээс, информационной технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгээрийн кээтэн көрүү Федеральны суулуспатель Управление таатыг (Роскомнадзор) 03.06.2020 с. регистрацияланнаа.

ПИ № ТУ 14-00551

Хорула олохтообо, ўлэ бэгэрээнэ, сэрийн тулайдаа, тапталлаах ийн болбут, эхбийт, хос бэлэгээ.

НИКОЛАЕВА Мария Титовна
85 сааңыгар ыалдан орто дойду олохуттан барыбытын билээрэйт. Хорулаттан уолаттара Николаевтар, Охогдьоттон уола, кийнитэ Николаевтар, Иркутскайтан синийнээс Таныша, күтүүтэй Дмитрий, хос синийнээс Олег, Илья Данчиновтар, Антоновкантан ыныа, күтүүтэй Яковлевтар, Минирийнэн синийн, күтүүтэй.

Кундуутук саныыр эдьийнбүт, Хорула нэшилигээн олохон олохтообо.

НИКОЛАЕВА Мария Титовна
85 сааңыгар орто дойду олохуттан ахасыбытынан уолаттарыгыр, ыныа, синийнээс Эйниний олохко тарьдынын күстээх болул атаарын сыйлань бардаа. Эйнин мэлдүү саныахыт, ахтынхыт. Быдан дыллаграа биранай.

Балтылары Антоновкантан Таисия, Ньюрбачаантан Акулина Лыз кэрэгтээр.

Кундуутук саныыр эдьийнбүт, Хорула нэшилигээн олохон олохтообо.

НИКОЛАЕВА Мария Титовна
үүн ыарахан ыарыбыттан олбутунэн оболоруга, синийнээс, аймахтарыгыр дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

Ньюрбаттан, Дьюкуускайтан Николаевтар, Семеновтар, Иларинонвтар.

Өр кэмнэ "Ньюрба" сопхус охулхалигыр бийрэг ўлзэлэбэйт кэллигээнбүт, ўлэ бэлэрээн, Антоновка олохон олохтообо.

ГОРОВА Мария Семеновна
ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан ыныа ыныа Ульяна Геннадьевна, буолаттарыгыр Геннадий, Анатолий, синийнээс Эйниний, чугас аймахтарыгыр дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт. Кундуун күнүйт болуун түүмийт, кэрэ дуунын ханан да умнохутуу суюда, сүрхэгүйтгэр өрүү болуул.

Бийрэг ўлзэлэбэйт кэллигээнэ.

Улаанынкын ытыктыр таптыр санасынгыр **ЕГОРОВА Мария Семеновна**
үлэ бэлэрээн, сэрийн олохон олохтообо.

ДАНИЛОВ Егор Алексеевич
76 сааңыгар ыалдан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Федор Григорьевич
үүн ыарахан ыарыбыттан 84 сааңыгар сыйлань дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ОБОЛОРО, СИНИЭРЭ.

БАСИЛЬЕВ Кирилл Петрович
ыарахан ыарыбыттан күн сиритэн барбытын тапталлаахаа кэллигээнбүт Варламова Ирина Авановна тайаа.

ИВАНОВ Максим Иванович,
Октябрьской нэшилийк олохон олохтообо, ўлэ бэлэрээн ыарахан ыарыбыттан орто дойдтуутан барыбытынан дынин күтүүрбаммытын холбуут.

ТАРКАЙЫН НОГОЮНГИЛАН,
Таркаайын эйнлигээн дынаныт тээвэртэй кэллигээнбүтэй.

ВАСИЛЬЕВ Кирill Петрович
ыарахан ыарыбыттан күн сиритэн барбытын тапталлаахаа кэллигээнбүтэй Генриетта Кирилловна, Гульнара Кирилловна, кийнитигэр, күтүүтэрийгэр, синийнээс үннин бары чугас дынноругаар дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт. Айнинийгээ тээвэртэй.

ТАРКАЙЫН НОГОЮНГИЛАН МТ дынаныт, эйнлигээн сүбтэн депутаттараа.

БАСИЛЬЕВ Кирилл Петрович
үүн ыарахан ыарыбыттан олбутунэн дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

БАСИЛЬЕВ, Михаил Петрович.

Биригээдээ, үлэ бэлэрээн, сэрийн олохон олохтообо.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

БАСИЛЬЕВ, Михаил Петрович.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

ДАНИЛОВ Ильин Григорьевич
бу дылъын тутар 13 кунүгээр үүн ыарахан ыарыбыттан олохон турарабытынан дынин күтүүрбаммытын тизэрэйт.

Мэндээлж нэшилигээн. Бочуоттаа олохтоо, ўлэ Албан аат 3 истиээнээх каалера, социалистический куоталанынын